

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE
2023-12-18 Dnr 2023/01488-2

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Finansdepartementets promemoria: Justerad skatt på tobak och nikotin

(Ert dnr: Fi 2023/02703)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

I den remitterade promemorian föreslås bl.a. att skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak och övrig tobak höjs med 9 procent. Skatten på snus sänks med 20 procent enligt förslaget. Vidare införs definitioner av snus och tuggtobak i lagen om tobaksskatt.

Kommerskollegium ser positivt på att promemorian redovisar hur förslaget bedöms förhålla sig till EU-rätten (avsnitt 4.1, sid. 20-21) och vi har inte några synpunkter på den analysen. Möjligen kan tilläggas att EU-rätten även på detta område förbjuder alla former av direkt eller indirekt diskriminering som kan påverka förutsättningarna för försäljningen av de aktuella produkterna. I detta sammanhang kan vi rent allmänt rekommendera läsning av Tillväxtverkets vägledning om hur föreskrivande myndigheter bör resonera, steg för steg, när nationella bestämmelser tas fram som kan inverka på den inre marknaden. Den del som rör EU-rätten har tagits fram i samarbete med oss:

[EU-rätt och annan internationell rätt - Tillväxtverket \(tillvaxtverket.se\)](https://www.tillvaxtverket.se/om-erfarenhet/erfarenhet-och-utveckling/erfarenhet-och-utveckling-2023-01-10)

Avslutningsvis bedömer vi att promemorian förslag eventuellt aktualiserar EU:s anmälningsprocedur för varor, inklusive informationssamhällets tjänster, som kollegiet administrerar.¹ Här följer en närmare redogörelse för den bedömningen.

¹ Det avser EU-direktivet 2015/1535 (anmälningsdirektivet). Däremot bedömer vi inte att anmälningsplikt enligt det s.k. tjänstedirektivet 2006/123 är aktuellt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535² och WTO:s TBT-avtal, Agreement on Technical Barriers to Trade.

1.1 EU:s anmälningsdirektiv

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.³

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴

I den remitterade promemorian *Justerad skatt på tobak och nikotin* föreslås bl.a. att skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak och övrig tobak bör höjas med ca 9 procent, att skatten på tobakssnus bör sänkas med ca 20 procent och att skatten på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter årligen bör räknas om utifrån förändringar i konsumentprisindex.

På sidan 16 i promemorian anges att skatten på tobakssnus i dag är lägre än skatten på cigaretter och röktobak, eftersom cigaretter och röktobak bedöms utgöra en större hälsofara och att denna skillnad bör återspeglas ytterligare i skattesatserna.

I kommissionens riktlinjer för fastställande och anmälan av skattemässiga eller finansiella åtgärder vid tillämpning av direktiv 98/34/EG (numera direktiv (EU) 2015/1535) anges att rena beskattningsåtgärder som är begränsade till t.ex. höjning eller sänkning av skattesatsen, fastställande av beskattningsunderlaget eller uppbörd av skatten inte klassificeras som skattemässiga eller finansiella åtgärder enligt direktivet i den mån de inte innehåller några tekniska specifikationer eller andra krav och inte särskilt har som mål att uppmuntra efterlevnaden av tekniska specifikationer eller andra krav (s. 2). Vidare anges att skattemässiga eller finansiella åtgärder i direktivets mening huvudsakligen är avsedda att påverka konsumenternas beteende när det gäller en produkt eller tjänst inom ramen för politikområdena hälso-, miljö- eller konsumentskydd osv. (s 3).

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsdirektivet).

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

Tekniska specifikationer eller andra krav som hänger samman med skattemässiga eller finansiella åtgärder som påverkar konsumtionen av produkterna genom att främja efterlevnaden av dessa tekniska specifikationer eller andra krav omfattas alltså av anmälningsskyldighet.⁵

Utifrån vad som anges i promemorian om hälsoeffekterna med cigaretter och rökta tobak jämfört med hälsoeffekterna för snus bedömer vi att ändringarna är avsedda att påverka konsumenters beteende. Skattesatserna uppmuntrar till inköp av produkter som uppfyller vissa tekniska specifikationer (tobakssnus). Vi överlämnar dock den slutliga bedömningen till Regeringskansliet. Vid tvekan rekommenderar vi att anmälan görs.

WTO:s TBT-avtal

Anmälningsskyldiga tekniska föreskrifter enligt WTO:s TBT-avtal är bl.a. krav på produktionsmetoder, varors egenskaper samt provning av varor, om sådana bestämmelser kan ha en väsentlig inverkan på handeln mellan WTO-medlemmar.⁶

TBT-avtalets tillämpningsområde är något mer begränsat än direktiv (EU) 2015/1535. Om Regeringskansliet bedömer att förslaget kan få en väsentlig inverkan på internationell handel bör det anmälas enligt TBT-avtalet.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av utredarna Martin Söderman och Ralph Eliasson, föredragande.

Agnès Courades Allebeck

Ralph Eliasson

⁵ Anmälningsskyldighetsdirektivet art. 1 (f) iii.

⁶ Artiklarna 2.9 och 5.6 TBT-avtalet.